

Inhoud

1. Algemene inleiding op het vak Nederlands	p. 9
<i>Competenties</i>	<i>p. 10</i>
1.1. Waarvoor gebruiken we taal?	p. 12
1.2. Belang van taalonderwijs	p. 14
1.3. Eindtermen en generieke doelen voor taal	p. 19
1.4. Taalonderwijs in deze opleiding	p. 23
1.5. Didactische speerpunten voor taalkrchtig onderwijs	p. 24
2. Wat is lezen?	p. 29
3. Deel 1 - Leesbevordering	p. 31
<i>Competenties</i>	<i>p. 32</i>
3.1. Wat houdt de term 'leesbevordering' in?	p. 34
3.2. Eindtermen en generieke doelen leesbevordering	p. 36
3.3. Het belang van kinderliteratuur	p. 37
3.3.1. Wat houdt de term 'kinderliteratuur' in?	p. 37
3.3.2. Welke functies heeft kinderliteratuur?	p. 37
3.4. Situatie in het huidige onderwijs.....	p. 44
3.5. Hoe werk je aan leesbevordering op schoolniveau?	p. 46
3.5.1. Leescoördinator	p. 46
3.5.2. Schoolleesplan	p. 46
3.6. Hoe werk je aan leesbevordering op klasniveau?	p. 47
3.6.1. Taalkrchtig leesbevorderingsonderwijs	p. 47
3.6.2. De leescirkel	p. 49
3.6.2.1. Selecteren - Het boekenaanbod op school	p. 50
3.6.2.2. Lezen - Structureel tijd vrijmaken.....	p. 64
3.6.2.3. Reageren - Boekenpraatjes	p. 69
3.7. Samenvattende checklist - Kwaliteitskaart leesbevordering.....	p. 72
3.8. Differentiatie.....	p. 73
3.9. Evaluatie.....	p. 78
3.10. Praktische achtergrondinformatie	p. 81
3.11. Interactief voorlezen	p. 98
3.11.1. Interactief voorlezen versus vertellen	p. 98
3.11.2. Eindtermen en generieke doelen voor interactief voorlezen	p. 100
3.11.3. Voorwaarden voor een geslaagd voorleesmoment	p. 101
3.11.4. Opbouw van het voorleesmoment	p. 106
3.11.5. Oefeningen	p. 109
3.11.6. Verwerkingen na het voorlezen	p. 113
3.11.7. Differentiatie via preteaching en reteaching	p. 116

3.11.8.	Prentenboeken om in de lagere school voor te lezen	p. 117
3.12.	Proza lezen: inleiding in de narratologie	p. 119
3.12.1.	Verhaaltechnische aspecten	p. 119
3.12.2.	Oefeningen	p. 126
3.12.3.	Literaire genres	p. 128
3.13.	Poëzie lezen: inleiding in de poëzietheorie	p. 130
3.13.1.	Het belang van poëzie voor kinderen	p. 131
3.13.2.	Soorten gedichten	p. 135
3.13.2.1.	Verhalende gedichten	p. 135
3.13.2.2.	Bakerrijmpjes	p. 136
3.13.2.3.	Vormvaste poëzie	p. 137
3.13.2.4.	Experimentele dichtvormen	p. 140
3.13.2.5.	Nonsenspoëzie	p. 142
3.13.2.6.	Filosofisch getinte poëzie	p. 143
3.13.2.7.	Stripgedichten.....	p. 144
3.13.2.8.	Raadselrijm.....	p. 145
3.13.2.9.	Stiftgedichten.....	p. 146
3.13.2.10.	Stapelgedichten	p. 147
3.13.2.11.	Voorwerpgedichten	p. 147
3.13.2.12.	Digitale poëzie	p. 148
3.13.3.	Wat maakt een gedicht een gedicht?	p. 149
3.13.4.	Oefeningen	p. 158
3.13.5.	Poëzieboeken voor de lagere school.....	p. 162
4.	Deel 2 - Technisch lezen	p. 167
	<i>Competenties .....</i>	<i>p. 168</i>
4.1.	Waar komt het Nederlandse schriftsysteem vandaan?	p. 170
4.1.1.	Verschillende schriftsystemen.....	p. 170
4.1.2.	Het ontstaan van het alfabet.....	p. 171
4.1.3.	De code van het Nederlands	p. 173
4.2.	Eindtermen en leerplan voor technisch lezen	p. 176
4.3.	De fases van het technisch leesproces	p. 179
4.3.1.	Vorbereidend lezen	p. 180
4.3.2.	Aanvankelijk technisch lezen	p. 185
4.3.3.	Voortgezet technisch lezen	p. 189
4.4.	Situatie in het huidige onderwijs	p. 191
4.5.	Technisch lezen in de klas	p. 192
4.5.1.	Taalkrchtig technisch leesonderwijs.....	p. 192
4.5.2.	Ondersteunende oefeningen in de klas	p. 195
4.5.2.1.	Goede leeshouding.....	p. 195
4.5.2.2.	Correct en nauwkeurig lezen.....	p. 196
4.5.2.3.	Vlot leestempo.....	p. 197

4.5.2.4.	Moeilijke letter- en woordcombinaties correct lezen	p. 201
4.5.2.5.	Leenwoorden correct lezen	p. 203
4.5.2.6.	Rekening houden met leestekens	p. 203
4.5.2.7.	Leesveld en leesboog vergroten.....	p. 204
4.5.2.8.	Spreektechnische vaardigheden	p. 207
4.5.3.	Niveaulezen.....	p. 209
4.5.3.1.	Oorsprong.....	p. 209
4.5.3.2.	Wat is een AVI-niveau?	p. 210
4.5.3.3.	Organisatie	p. 216
4.5.3.4.	Frequentie.....	p. 217
4.5.3.5.	Nadelen van het niveaulezen.....	p. 218
4.5.3.6.	Mogelijke oplossingen	p. 219
4.5.4.	Samenlezen	p. 222
4.5.4.1.	Tutorlezen, tandemlezen, of leespeters en -meter	p. 222
4.5.4.2.	Duolezen.....	p. 224
4.5.4.3.	Ouderlezen	p. 224
4.5.4.4.	Theaterlezen of toneellezen	p. 225
4.5.4.5.	Leesparcours	p. 227
4.5.5.	Technisch lezen van eenzelfde tekst (klassikaal).....	p. 228
4.5.6.	Begrijpend en technisch lezen van eenzelfde tekst (klassikaal)	p. 231
4.5.7.	Geïntegreerde lessen en functionele voorleessituaties.....	p. 232
4.6.	Instructies bij technisch lezen	p. 235
4.6.1.	De leraar als model	p. 235
4.6.2.	Hardop denken	p. 235
4.6.3.	Gerichte aanwijzingen geven.....	p. 236
4.6.4.	Markeringen en tekens in de tekst.....	p. 236
4.7.	Differentiatie.....	p. 238
4.8.	Evaluatie.....	p. 243
4.9.	Oefeningen	p. 247
4.10.	Samenvattende checklist - Kwaliteitskaart technisch lezen.....	p. 252
5.	Deel 3 - Begrijpend lezen	p. 255
	<i>Competenties .....</i>	<i>p. 256</i>
5.1.	Wat is begrijpend lezen?	p. 258
5.2.	Huidige situatie	p. 260
5.3.	Eindtermen en generieke doelen begrijpend lezen	p. 262
5.4.	Voorwaarden voor begrijpend lezen	p. 267
5.5.	Strategieën voor begrijpend lezen	p. 269
5.5.1.	Oriënterend lezen	p. 269
5.5.2.	Globaal lezen (of skimmend lezen)	p. 269
5.5.3.	Intensief lezen (of verdiepend lezen).....	p. 270
5.5.4.	Zoekend lezen (of scannend lezen)	p. 270

5.5.5.	Studerend lezen	p. 270
5.5.6.	Kritisch lezen	p. 270
5.5.7.	Genietend lezen	p. 270
5.6.	Deelvaardigheden voor begrijpend lezen	p. 272
5.6.1.	Het leesdoel bepalen	p. 272
5.6.2.	De tekstsoort en het teksttype herkennen	p. 276
5.6.3.	Het tekstdoel vaststellen	p. 283
5.6.4.	Relaties buiten de tekst leggen	p. 287
5.6.5.	Relaties in de tekst leggen	p. 290
5.6.6.	De structuur van de tekst herkennen.....	p. 293
5.6.7.	De betekenis van woord(groep)en bepalen.....	p. 295
5.6.8.	Het thema van (een deel van) de tekst bepalen	p. 298
5.6.9.	De tekst beoordelen	p. 302
5.7.	Taalbeschouwing en begrijpend lezen	p. 305
5.8.	Begrijpend lezen in de klas.....	p. 307
5.8.1.	Taalkrchtig begrijpend leesonderwijs.....	p. 307
5.8.2.	Klassikaal lezen van eenzelfde tekst.....	p. 309
5.8.3.	Begrijpend lezen in niveaugroepen.....	p. 313
5.8.4.	Nieuwsbegrip: begrijpend lezen met het nieuws	p. 315
5.8.5.	Close reading: verdiepend lezen	p. 317
5.8.6.	Geïntegreerde lessen en functionele leessituaties	p. 319
5.9.	Leerlijn begrijpend lezen	p. 321
5.10.	Instructies bij begrijpend lezen	p. 322
5.10.1.	Gerichte aanwijzingen geven.....	p. 322
5.10.2.	De leraar als model	p. 322
5.10.3.	Hardop denken	p. 322
5.10.4.	Het gebruik van stappenplannen	p. 323
5.11.	Werkvormen bij begrijpend lezen	p. 324
5.12.	Differentiatie	p. 326
5.13.	Evaluatie	p. 328
5.14.	Samenvattende checklist - Kwaliteitskaart begrijpend lezen.....	p. 329
5.15.	Oefeningen	p. 330